

virkinum þóttur skipið.

Það er tíðgreitt, at stóru spenningur er, nú stóran skal takast til virkið. Ikki minnst á Teknocon, har nógv orka er lögð í júst hetta projektið, eru teir spentir at vita, hvat myndugleikarnir hava at siga.

— Her er so talan um eitt virki, sum skal troyta ein fiskastovn, ið vit higartil ikki hava troytt í stóran mun, og her er talan um at fáa gongd á meira miðvísu og lönandi vinnu úr svartkjaftinum, sum ikki skal byggja á almennan studning ella í hvussu so er munandi minni studning enn verður latin í dag.

Fyri at hetta skal kunna lata seg gera, so er neyðugt við virkjum, sum koyra rationelt.

Bakkafrost stóran týðning

Vit spurdu Eyðfinn Eggholm og Jens Kára Vilhelm hvat teir halda um tær royndir, sum eru gjørdar við svartkjafti á Bakkafrost, og um ein kann brúka hesar royndir sum grundarlag, tá ein skal meta um, antin svartkjaftaframleiðsla á landi kann gerast lönandi ella ikki!

Teir siga, at teir hava ikki júst brúkt Bakkafrost sum sammetingargrundarlag, tá teir hava gjørt Gøtuprojektið.

— Tað er als eingin ivi um, at royndirnar, sum eru gjørdar á Bakkafrost hava havt sera stóran týðning fyri úrslitini vit eru rokkin til, og hava verið medvirkandi til, at vit í dag kunnu tosa um at gera eina matvøru burtur úr svartkjafti. Royndirnar sum m.a. Heilsufroðiliga starvstovan hevur gjørt við stuðuli frá Nordforsk hava jú prógvað, at tað ber væl til at gera eina góða matvøru úr svartkjafti. Hesar royndir hava eisini vist, at tað ber til at fáa maskinur, sum kunnu brúkast til hesa ávísu framleiðslu.

Viðari

Eingin ivi um, at royndirnar á Bakkafrost hava havt stóran týðning fyri viðari gongdina, men nú eiga vit so at byggja á hesar royndir og fara eitt stig viðari. Eitt slíkt stig er at byggja eitt heilt nýtt virki, sum hevur eina rationella framleiðslu við so fáum fólki sum tilber. Tað skal so aftur gera, at vit kunnu minka munandi um tørvin á studningi til hesa framleiðslu.

Teir báðir vísa annars á, at Bakkafrost upprunliga varð ikki bygt til svartkjaft, men at teir hava roynt ymsar framleiðslur.

— Okkum tørvar nú eitt virki, sum burturav framleiðir matvøru úr svartkjafti og sum um somu tíð tekur í brúk ta nýggju tæknifrøðina innan fiskiðnað. Neyðugt er at brúka elektroniska stýring í allari framleiðsluni, soleiðis at bæði góðska og útbýti kann vera tað best hugsandi.

Skal eitt virki, ið skal viðgera 20.000 tons av svartkjafti árliga, gjalda skipunum ein rimuligan ráverupris, so mugu vit eitt stig viðari enn Bakkafrost. Skulu vit byggja eitt slíkt nýtt virki á tann studning, sum framleiðslan á Bakkafrost fær í dag, so kunnu vit heldur við tað sama gloyma alt um framtíðar framleiðslu úr svartkjafti á landi.

Óg fyri at sleppa undan studningstørvinum í hesi vinnuni, so er einasta gongda leiðin tann at byggja eitt heilt nýtt virki, sum koyrir so rationelt og tiskil brúkar nýggjastu tæknifrøðina í síni framleiðslu.

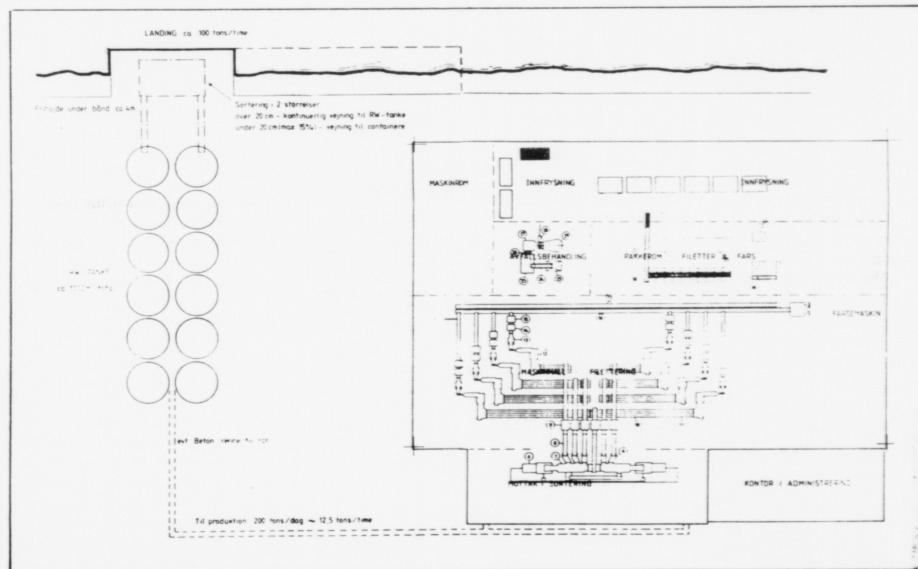
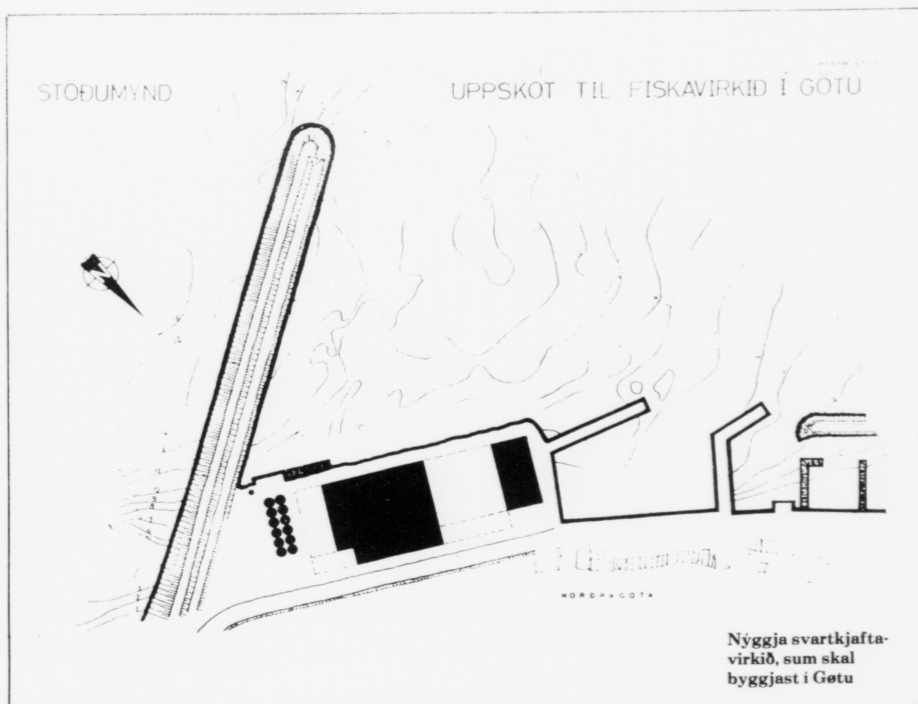
Ikki rætt at útbyggja verandi flakavirki

— Men hvi tá ikki heldur útbyggja verandi flakavirki til at arbeiða svartkjaftin istaðin fyri at gera iløgur uppá 80 mió. kr. í nýtt virki?

— Framleiðslan har koyrir sum er við studningi, og skal ein satsa uppá framleiðslu av stórum nøgdum av svartkjaftavørum, so má ein leggja seg eftir virkjum, ið ikki eru studningskrevjandi ella krevja lítlan studning. Skulu verandi flakavirki til at arbeiða svartkjaft eisini, so eru nýggjar iløgur neyðugar. Tað kann so ongantið bliva eins rationelt og gott sum tað, at vit byggja eitt heilt nýtt virki til svartkjaft burturav. Tann veruliga framleiðslustýringin, sum verður skipað á einum tilíkum virki, skal so tryggja virkinum ta neyðuga yvirskotið.

— Men bera tit ikki ótta fyri, at politikarnir fara at vera meira varnir at jætta veðhald til hetta virkið, nú bæði peningastovnar og fiskasøla ávarar imóti fleiri iløgum í svartkjaftavinnuna?

— Slíkar ávaringar kunnu sjálvandi hava ringa ávirkan á stóðutakana hjá okkara politikarum. Men vit eiga at minnst til, at tað eru gøtufólk, sum her eru fús til at fara undir eitt tilíkt tiltak, og harafturat eru tað peningastovnar bæði í Føroyum og í útlandinum, sum vilja víða pengar uttan at krevja trygd, tí teir rætt

og slætt trúgva uppá hetta projektið.

Hvørja stóðu landsins myndugleikar so hava til veðhaldspartin veldst um, hvat teir vilja við svartkjaftinum. Halda teir, at tað er ov stór óvissa knýtt at at skula troyta ta stóru svartkjaftaresurs vit hava, so er tað ein stóðutak. Men um teir vilja, at vit skulu troyta henda so stóra fiskastovnin og harvið fáa møguleikan at økja um inntøkugrundarlagið hjá hesum samfelagnum, so eiga teir at geva hesum projektinum ein tjans.

— Men er tað ikki vágiligt at gera fleiri iløgur í ein fiskastovn, sum hevur verið okkum so svikaligur.

— Vit kunnu venda spurninginum og spyrja, hvat nú um rækjurnar í

Barentshavinum bráðliga hvørva, hvat nú um eingin kongafiskur er til meira o.s.fr. Hvast skulu ta okkara rækju- og djúpvatnstrolarar gera? Tað er altíð torført at vita, hvussu stendur til við einum fiskastovni komandi árin, men skulu vit lurta eftir fiskifrøðingunum so siga teir jú, at svartkjaftastovnurin er uppi á 4 mil. tonsnum og at hann er í menning. Nú hava vit biðað nóg so leingi at gera iløgur í verulig svartkjaftavirki, at verður henda ætlanin í Gøtu steðgað nú, so kunnu vit gloyma alt um svartkjaftaframleiðslu á landi.

Ráðgevarnir hjá Teknocon halda seg ikki vera ov bjartskygdar, tá teir longu nú kunnu lmynda sær, at tað um eini fimm

ár eru trý »Gøtuvirki« í landinum.

Spurnartekin

— Men spurnartekin hevur verið sett við tykkara projekt. M.a. hevur skrivarin í Menningargrunninum, Martin Djurhuus í Sosialinum vist á, at ov nógv av projektinum er rein teori sum ikki er roynd í praksis. Somuleiðis ivast hann í, um virkið fer at fáa nokk av fiski!

— Nú skal tað sigast beinanvegin, at tann parturin, ið Martin Djurhuus umtalar, sum teori, er bert ein lítill partur av tí samlaða virkinum. Tað er har tað snýr seg um at brúka nýggja tæknifrøði í framleiðsluni. Henda tæknifrøðin er ikki roynd

Soleiðis sær móttøkan og framleiðsluskipanin á Gøtuvirkinum út. Svartkjafturin verður landaður og koyrdur í serstakar RW-tangar og síðani fluttur inn á virkið, har dentur verður lagdur á at brúka hátæknifrøði í stóran mun, soleiðis at so fáar mannahendur sum gjørligt nerta fiskin

til júst hesa framleiðslu fyrr. Ætlanin er so at gera royndir, áðrenn virkið verður tikið í brúk. Men skuldi tað so hent, sum vit tó ikki rokna við, at nýggja tæknifrøðin, sum m.a. fevnir um nýggjar maskinur, ikki riggar, so er einki til hindurs fyri at

